

6.10 Výtvarná výchova

6.10.1 Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova specifickým způsobem – uměleckým osvojováním světa – umožňuje žákům poznávat objektivní a subjektivní realitu, v níž žijí, nacházet v ní estetické hodnoty a čerpat z nich pro obohacení svého duchovního života. Cílem je též vypěstovat u žáků potřebu tyto estetické hodnoty chránit a vlastní tvůrčí prací rozmnožovat. Žáci jsou vedeni k tomu, aby získané poznatky a dovednosti využívali ve svém životě. Při niterném a následně výtvarném zpracování okolního světa vycházejí ze smyslových – zejména vizuálních vjemů, které se tímto zpětně rozvíjejí i kultivují, a souběžně se prohlubuje jejich vztah k celé oblasti výtvarné kultury. Žáci v tomto procesu také získávají praktické i teoretické poznatky o výtvarných dovednostech a technikách, což jim spolu s fantazií umožňuje posilovat kreativní stránku jejich osobnosti, rozvíjet nonverbální sebevyjádření a vhodným výběrem výtvarných technik a prvků vizuálně obrazných vyjádření vytvářet vlastní originální obraz reality.

Teoretické i praktické zkušenosti žáci získávají v kontextu výtvarného umění a jeho historického vývoje. To vede k prohlubování jejich vztahu nejen k výtvarnému umění, ale i k celé oblasti umění, neboť součástí procesu uměleckého osvojování světa je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat.

Vzdělávací obsahy výtvarné výchovy navazující na 1. až 5. ročník lze shrnout do tří hlavních okruhů: rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků.

Výuka je realizována převážně v rámci školní budovy v nově zařízené výtvarné učebně, ale též v terénu (např. studie rostlinstva, zobrazování jednotlivých budov nebo celé ulice – pro ověření zákonitostí a účinků perspektivy, práce na školním dvoře apod.). Také besedy o umění jsou realizovány jak ve školní budově, tak při návštěvách výstavních síní, výukových programech MG a tematických vycházkách za kulturními památkami města Brna.

Výuka výtvarné výchovy je realizována v 6. a 8. ročníku 2 hodiny týdně a v 7. a 9. ročníku 1 hodina týdně. Je-li v ročníku výtvarná výchova vyučována s dotací jedné hodiny týdně, pak je to uskutečňováno vždy dvouhodinovými bloky jednou za 14 dní.

V rámci jednoho školního roku je pro každý ročník po společném výběru zvoleno téma (např. Řeka a její tajemství, Brno – moje město, ...), ke kterému se vztahuje převážná část produkovaných děl a provozovaných činností.

Výuku je možné ji rozdělit do dvou fází:

6. - 7. ročník: Těžiště práce je zejména v individuální tvorbě, při níž žáci poznávají realitu, která je obklopuje, hledají a osvojují si zákonitosti, pravidla, prostředky i způsoby jejího zobrazení a při tom získávají výtvarné návyky i zručnost. Zařazované projekty jsou krátkodobé.

8. - 9. ročník: Na základě získaných vědomostí a dovedností převažuje vytváření nové výtvarné skutečnosti jako odrazu reality. Pracují na dlouhodobých projektech a častěji jsou zařazovány formy týmové práce.

Výtvarná výchova se specifickým způsobem podílí na procesu, v němž si žáci osvojují klíčové kompetence, nutné pro další vzdělávání i uplatnění ve společnosti.

6.10.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- V procesu výtvarného osvojování světa učíme žáky samostatně pozorovat, experimentovat s možnostmi využití různých technik a postupů, získané výsledky porovnávat a vyvozovat z nich závěry pro další využití.
- Dbáme na to, aby žáci svoji práci plánovali a organizovali (zpočátku jim postupy práce předkládáme a doporučujeme, ve vyšších ročnících předpokládáme jejich stále větší samostatnost).
- Rozvíjíme u nich schopnost kriticky hodnotit dílčí i finální výsledky své práce, diskutovat o nich a obhajovat způsob svého pojetí i výtvarného zpracování.

Kompetence k řešení problémů

- Žáky vedeme k uvážlivému postupu při hodnocení umění i práce druhých a k tomu, aby si uvědomovali, že různí lidé vnímají stejnou věc různě.
- Zejména při týmové spolupráci na společných výtvarných dílech, kde dochází ke střetu různých individualit a názorů, vzniká řada problémových situací, při jejichž řešení posilujeme u žáků schopnost hledat logické a empirické postupy při jejich řešení.
- Učíme žáky rozpoznat příčiny problému, předvídat možnosti jeho vzniku a plánovat jeho řešení na základě vlastního úsudku i zkušenosti.

Kompetence komunikativní

- Výtvarným osvojováním světa prostřednictvím různých technik a forem práce vytváříme u žáků nonverbální schopnosti sdílet svoje prožitky, postoje a myšlenky.
- Učíme žáky, aby na základě těchto vlastních schopností přistupovali s větším porozuměním k umění i kultuře jako ke specifickému způsobu vyjadřování a snažili se lépe chápat sdělnou funkci umění.
- Komunikativní verbální dovednosti rozvíjíme u žáků zejména při hodnotících komentářích k vlastním i cizím výsledkům tvůrčí činnosti.

Kompetence sociální a personální

- Při práci ve skupinách pomáháme žákům vytvářet pravidla práce i spolupráce, přijímat vhodnou a přiměřenou roli a zodpovědně ji vykonávat.
- Vedeme žáky k pochopení významu příjemné atmosféry pro efektivitu práce.

Kompetence občanské

- Dohlížíme na to, aby žáci při týmové spolupráci respektovali názor druhých a zároveň byli schopni učinit zodpovědné rozhodnutí nutné pro dosažení stanoveného cíle.
- Veškerou aktivní činností žáků i jejich účastí na besedách o umění či výstavách u nich vytváříme pozitivní postoj k uměleckým dílům a smysl pro tvořivost i kulturu, vhodnou volbou témat, v návaznosti na kulturní dění školy i města (eventuálně státu), a veřejnou prezentací výtvarných děl žáků utváříme podmínky i pro jejich budoucí aktivní zapojování do kulturního dění ve společnosti.

Kompetence pracovní

- Průběžně dbáme, aby žáci dodržovali vymezená pravidla práce s materiály a nástroji (zejména s noži a rydly) i pravidla a postupy práce samotné, a to s ohledem na ochranu zdraví i kvalitu výrobku.
- Usilujeme o to, aby získané pracovní zkušenosti i dovednosti viděli v širším kontextu – uplatnění v soukromém životě, eventuálně i v budoucím profesním zaměření.

Kompetence digitální

- Motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení.
- Poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace.
- Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

6.10.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Linie, barva, objekt – výrazové prostředky VV-9-1-01 VV-9-1-03	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury	<ul style="list-style-type: none"> - co nejvíce rozšířit škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření, s nimiž pracuje, uvědomovat si jejich specifika a výrazové možnosti, umět je vhodně vybrat a vytvářet - dbát na tvar a sílu linie kresby i na její vhodné umístění v ploše - uvažovat nad odstíny (valéry) barev, tvary jednotlivých barevných skvrn i nad jejich umístěním v ploše - využívat plastické i prostorové prostředky při tvorbě objektu 	MPV – PRČ – manuální zručnost, dovednosti práce s různými nástroji, bezpečnost práce, vytrvalost apod.
Design VV-9-1-05 VV-9-1-07	Hračky Objekty Textilní tvorba Kaširování	<ul style="list-style-type: none"> - dokázat tyto prvky modifikovat a měnit jejich kvality - využívat různorodé výrazové prostředky povrchové úpravy 	MPV – D – souvislost proměn výtvarného umění s historickými proměnami
Kompozice VV-9-1-04 VV-9-1-08	Vztahy a uspořádání prvků a uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu	<ul style="list-style-type: none"> - v průběhu vlastní tvorby, výtvarných experimentů a interpretací uměleckých děl pochopit vztahy mezi prvky vizuálně obrazného vyjádření a účinky jejich vzájemných kombinací a uspořádání - pochopit význam kompozice pro působivost díla, seznámit se s jejími zákonitostmi a výrazovými možnostmi 	MPV – ČJ – písmo a jeho sdělná i estetická funkce; Z – naše životní prostředí (příroda, města...); VO – vztah k okolnímu světu, lidem a výsledkům jejich práce
Výtvarné techniky VV-9-1-03	Přehled výtvarných technik Kresba Malba Textilní tvorba Koláž Frotáž	- rozšířit znalosti o co nejširší škálu výtvarných technik a metod, jejich výrazových specifik a možností: kresba (tužkou, rudkou, uhlím, tuší i fixací); malba (vodové barvy, krycí barvy, suchý a mastný pastel); kolorovaná kresba; textilní tvorba; koláž a frotáž	MPV – M – krása a proměny architektury; HV – odlišnosti a specifika vyjádření objektivní skutečnosti, pocitů a dojmů – srovnání s VV

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Techniky pro vytváření objemu VV-9-1-03	Kaširování Plastické práce z papíru Fotografie Počítačová grafika	- být schopen vybrat a použít v elementární podobě následující techniky pro získání osobitých výsledků: plastické práce z papíru; kaširování - vytvářet fotografie, počítačovou grafiku ke zvolenému tématu	MPV – INF – počítačová grafika, digitální technologie a jejich využití ve výtvarné tvorbě
Vizuálně obrazná vyjádření VV-9-1-03 VV-9-1-02	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace, reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	- využívat těchto zkušeností a schopností v oblasti prvků vizuálně obrazných vyjádření, výtvarných forem, metod a technik při vlastní tvůrčí činnosti tak, aby co nejpřesněji zobrazil objektivní realitu, svoje představy i podněty z fantazie a zachytil jevy a procesy v proměnách a vztazích - vyzkoušet si ve vlastní praxi comics, vytvořit filmový plakát ke zhlédnutému filmu nebo film jinak výtvarně interpretovat	ENV – při zobrazování skutečnosti vedeme žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, uměleckým osvojováním skutečnosti vytváříme u žáků pozitivní postoje ke skutečnosti, která nás obklopuje, i k životu samotnému jako k nejvyšší hodnotě; zařazujeme ekologická témata (eko-plakát, eventuálně ekofór pro celostátní soutěž apod.)

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Prostředky pro vyjádření a vytváření pocitů, nálad, afektu, postojů a vztahů VV-9-1-04	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Manipulace s objekty Akční tvar malby a kresby Uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn Výběr Uplatnění a interpretace	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarně vyjadřovat nejen vizuální zkušenosti, ale též vjemy a dojmy získané ostatními smysly: akční a dynamická kresba, malba a grafika - vybírat, kombinovat a vytvářet prostředky pro vlastní osobité vyjádření, uplatňovat je a interpretovat: manipulace s objekty, uspořádání prostoru, výrazové prostředky tváře a pohybů těla - vnímat svoji výtvarnou činnost jako nonverbální způsob sdílení prožitků, postojů a myšlenek - rozlišit působení vizuálně odlišného zobrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně vytvářeného i slyšického obsahu 	MPV - HV - poslech hudebních nahrávek

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Prezentace výtvarné tvorby</p> <p>VV-9-1-08</p>	<p>Osobní postoj v komunikaci Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Prezentace ve veřejném prostoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - být schopen zdůvodnit svůj výběr výtvarných prvků, forem, metod a technik, vysvětlit a obhájit výsledky své tvorby s ohledem na záměr a v diskusi ověřovat komunikační účinky použitého výběru; se stejným záměrem vyjadřovat a vysvětlovat svůj postoj k výtvarným pracím svých spolužáků - v diskusích nad pracemi vlastními i druhých trénovat adekvátní používání základních pojmů z oblasti výtvarného umění - nalézat vhodnou formu pro prezentaci výtvarných prací 	<p>VDO – rozvoj disciplinovanosti a sebekritiky, při týmových pracích je umožněno žákům podílet se na rozhodnutí celku s vědomím vlastní zodpovědnosti za svoje rozhodnutí a jeho důsledky, uvědomění si důležitosti dohodnutých pravidel a řádů pro fungování týmu, prohlubování empatie a aktivního naslouchání</p> <p>MED – uvědoměním si specifické „řeči“ výtvarné výchovy vedeme žáky ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce</p> <p>MUL – žáky motivujeme k tomu, aby si uvědomovali kulturní rozmanitosti i vlastní identitu, tradice a hodnoty</p>
<p>Interpretace výtvarného umění</p> <p>VV-9-1-06 VV-9-1-07</p>	<p>Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění Historické, sociální a kulturní souvislosti Pravěké umění Egypt Řecko, Řím</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat zkušenosti získané vlastní výtvarnou činností při interpretaci uměleckých vizuálně obrazných vyjádření - vnímat záměr autora a jeho cílený výběr výtvarných prostředků - uvědomovat si vliv společenského a kulturního pozadí doby na tvorbu umělce i osobní, společenskou a kulturní podmíněnost svých hodnotových soudů a postojů k dílu 	<p>EGS – besedami o umění rozvíjíme schopnost srovnávat projevy kultury v globálním kontextu, nacházet společné znaky i odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech</p>

7. ročník

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Linie, barva, objekt – výrazové prostředky</p> <p>VV-9-1-01 VV-9-1-03</p>	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření:</p> <ul style="list-style-type: none"> - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury 	<ul style="list-style-type: none"> - co nejvíce rozšířit škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření, s nimiž pracuje, uvědomovat si jejich specifika a výrazové možnosti, umět je vhodně vybrat a vytvářet - dbát na tvar a sílu linie kresby i na její vhodné umístění v ploše - uvažovat nad odstíny (valéry) barev, tvary jednotlivých barevných skvrn i nad jejich umístěním v ploše - využívat plastické i prostorové prostředky při tvorbě objektu 	<p>MPV – PRČ – manuální zručnost, dovednosti práce s různými nástroji, bezpečnost práce, vytrvalost apod.</p>
<p>Design</p> <p>VV-9-1-05 VV-9-1-07</p>	<p>Objekty Kaširování Textilní tvorba</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokázat tyto prvky modifikovat a měnit jejich kvality - využívat různorodé výrazové prostředky povrchové úpravy 	<p>MPV – D – souvislost proměn výtvarného umění s historickými proměnami</p>
<p>Kompozice</p> <p>VV-9-1-04 VV-9-1-08</p>	<p>Vztahy a uspořádání prvků a uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v průběhu vlastní tvorby, výtvarných experimentů a interpretací uměleckých děl pochopit vztahy mezi prvky vizuálně obrazného vyjádření a účinky jejich vzájemných kombinací a uspořádání - pochopit význam kompozice pro působivost díla, seznámit se s jejími zákonitostmi a výrazovými možnostmi 	<p>MPV – ČJ – písmo a jeho sdělná i estetická funkce; Z – naše životní prostředí (příroda, města...); VO – vztah k okolnímu světu, lidem a výsledkům jejich práce</p>
<p>Výtvarné techniky</p> <p>VV-9-1-03</p>	<p>Kresba Malba Grafika - tisk z koláže Textilní tvorba Koláž Frotáž</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozšířit znalosti o co nejširší škálu výtvarných technik a metod, jejich výrazových specifik a možností: kresba (tužkou, rudkou, uhlím, tuší i fixací); malba (vodové barvy, krycí barvy, suchý a mastný pastel); kolorovaná kresba; grafika; textilní tvorba; koláž a frotáž 	<p>MPV - M – krása a proměny architektury, perspektiva a její zákonitosti; HV – odlišnosti a specifika vyjádření objektivní skutečnosti, pocitů a dojmů – srovnání s VV</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Techniky pro vytváření objemu VV-9-1-03	Kaširování Plastické práce z papíru Fotografie Počítačová grafika	<ul style="list-style-type: none"> - být schopen vybrat a použít v elementární podobě následující techniky pro získání osobitých výsledků: plastické práce z papíru; kaširování - vytvářet fotografie a počítačovou grafiku ke zvolenému tématu 	MPV – INF – počítačová grafika, digitální technologie a jejich využití ve výtvarné tvorbě
Vizuálně obrazná vyjádření VV-9-1-03 VV-9-1-02	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace, reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	<ul style="list-style-type: none"> - využívat těchto zkušeností a schopností v oblasti prvků vizuálně obrazných vyjádření, výtvarných forem, metod a technik při vlastní tvůrčí činnosti tak, aby co nejpřesněji zobrazil objektivní realitu, svoje představy i podněty z fantazie a zachytil jevy a procesy v proměnách a vztazích - rozlišovat ilustraci textů, volnou malbu, grafiku, plastiku, comics, zdobné písmo, plakát, reklamu - vyzkoušet si ve vlastní praxi ilustrovat knihu nebo vytvořit grafiku nebo nakreslit velký plakát nebo natočit reklamu 	ENV – při zobrazování skutečnosti vedeme žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, uměleckým osvojováním skutečnosti vytváříme u žáků pozitivní postoje ke skutečnosti, která nás obklopuje, i k životu samotnému jako k nejvyšší hodnotě; zařazujeme ekologická témata (eko-plakát, eventuálně ekofór pro celostátní soutěž apod.)

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Prostředky pro vyjádření a vytváření pocitů, nálad, afektu, postojů a vztahů</p> <p>VV-9-1-04</p>	<p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů)</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Manipulace s objekty</p> <p>Akční tvar malby a kresby</p> <p>Uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn</p> <p>Výběr</p> <p>Uplatnění a interpretace</p>	<p>- výtvarně vyjadřovat nejen vizuální zkušenosti, ale též vjemy a dojmy získané ostatními smysly: akční a dynamická kresba, malba a grafika</p> <p>- vybírat, kombinovat a vytvářet prostředky pro vlastní osobité vyjádření, uplatňovat je a interpretovat: manipulace s objekty, uspořádání prostoru, výrazové prostředky tváře a pohybů těla</p> <p>- vnímat svoji výtvarnou činnost jako nonverbální způsob sdílení prožitků, postojů a myšlenek</p>	<p>OSV – u žáků je rozvíjena kreativita, kvalita poznávání skutečnosti, kooperace (při skupinové práci), psychohygienu (pozitivní naladění mysli při tvůrčí práci, uvolnění od stresu), rozvoj komunikace při obhajobě své tvorby, rozvoj neverbální komunikace – pocity a postoje, sebepoznávání a sebevyjádření výtvarnými prostředky</p> <p>MPV - HV - poslech hudebních nahrávek</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Prezentace výtvarné tvorby</p> <p>VV-9-1-08</p>	<p>osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření prezentace ve veřejném prostoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - být schopen zdůvodnit svůj výběr výtvarných prvků, forem, metod a technik, vysvětlit a obhájit výsledky své tvorby s ohledem na záměr a v diskusi ověřovat komunikační účinky použitého výběru; se stejným záměrem vyjadřovat a vysvětlovat svůj postoj k výtvarným pracím svých spolužáků - v diskusích nad pracemi vlastními i druhých trénovat adekvátní používání základních pojmů z oblasti výtvarného umění - nalézat vhodnou formu pro prezentaci výtvarných prací 	<p>VDO – rozvoj disciplinovanosti a sebekritiky, při týmových pracích je umožněno žákům podílet se na rozhodnutí celku s vědomím vlastní zodpovědnosti za svoje rozhodnutí a jeho důsledky, uvědomění si důležitosti dohodnutých pravidel a řádů pro fungování týmu, prohlubování empatie a aktivního naslouchání</p> <p>MED – uvědoměním si specifické „řeči“ výtvarné výchovy vedeme žáky ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce</p> <p>MUL – žáky motivujeme k tomu, aby si uvědomovali kulturní rozmanitosti i vlastní identitu, tradice a hodnoty</p>
<p>Interpretace výtvarného umění</p> <p>VV-9-1-06 VV-9-1-07</p>	<p>Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění</p> <p>Historické, sociální a kulturní souvislosti</p> <p>Románský sloh</p> <p>Gotika</p> <p>Renesance</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat zkušenosti získané vlastní výtvarnou činností při interpretaci uměleckých vizuálně obrazných vyjádření - rozlišit a pojmenovat běžné druhy výtvarného umění: grafika (grafické listy, písmo, plakát); malba (figurální, krajinomalba, zátiší, abstrakce); plastika (reliéf, socha, objekt); architektura, umělecká fotografie atd. - vnímat záměr autora a jeho cílený výběr výtvarných prostředků - uvědomovat si vliv společenského a kulturního pozadí doby na tvorbu umělce i osobní, společenskou a kulturní podmíněnost svých hodnotových soudů a postojů k dílu 	<p>EGS – besedami o umění rozvíjíme schopnost srovnávat projevy kultury v globálním kontextu, nacházet společné znaky i odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech</p>

8. ročník

<i>Téma</i>	<i>Učivo</i>	<i>Žák by (se/si) měl ...</i>	<i>průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky</i>
<p>Linie, barva, objekt – výrazové prostředky</p> <p>VV-9-1-01 VV-9-1-03</p>	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury</p>	<ul style="list-style-type: none"> - co nejvíce rozšířit škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření, s nimiž pracuje, uvědomovat si jejich specifika a výrazové možnosti, umět je vhodně vybrat a vytvářet - dbát na tvar a sílu linie kresby i na její vhodné umístění v ploše - uvažovat nad odstíny (valéry) barev, tvary jednotlivých barevných skvrn i nad jejich umístěním v ploše - využívat plastické i prostorové prostředky při tvorbě objektu 	<p>MPV – PRČ – manuální zručnost, dovednosti práce s různými nástroji, bezpečnost práce, vytrvalost apod.</p>
<p>Design</p> <p>VV-9-1-05 VV-9-1-07</p>	<p>Objekty Textilní tvorba Linoryt Plastika Plastické práce z papíru Kaširování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokázat tyto prvky modifikovat a měnit jejich kvality - využívat různorodé výrazové prostředky povrchové úpravy 	<p>MPV – D – souvislost proměn výtvarného umění s historickými proměnami</p>
<p>Kompozice</p> <p>VV-9-1-04 VV-9-1-08</p>	<p>Vztahy a uspořádání prvků a uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v průběhu vlastní tvorby, výtvarných experimentů a interpretací uměleckých děl pochopit vztahy mezi prvky vizuálně obrazného vyjádření a účinky jejich vzájemných kombinací a uspořádání - pochopit význam kompozice pro působivost díla, seznámit se s jejími zákonitostmi a výrazovými možnostmi - vysvětlit pojmy: harmonie, kontrast a rytmus ve vztahu k vizuálnímu umění (kresba, malba, koláž... ale též film, video-art ad.) 	<p>MPV – ČJ – písmo a jeho sdělná i estetická funkce; Z – naše životní prostředí (příroda, města...); VO – vztah k okolnímu světu, lidem a výsledkům jejich práce</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Výtvarné techniky VV-9-1-03	Kresba Malba Grafika - linoryt Textilní tvorba Koláž Frotáž	- rozšířit znalosti o co nejširší škálu výtvarných technik a metod, jejich výrazových specifik a možností: kresba (tužkou, rudkou, uhlím, tuší i fixací); malba (vodové barvy, krycí barvy, suchý a mastný pastel); kolorovaná kresba; grafika (linoryt); textilní tvorba; koláž a frotáž	MPV – PR – lidská figura – proporce, pohybové ústrojí, činnost svalů, mimika...; M – krása a proměny architektury, perspektiva a její zákonitosti; HV – odlišnosti a specifika vyjádření objektivní skutečnosti, pocitů a dojmů – srovnání s VV
Techniky pro vytváření objemu VV-9-1-03	Kaširování Plastické práce z papíru Fotografie Počítačová grafika	- být schopen vybrat a použít v elementární podobě následující techniky pro získání osobitých výsledků: plastické práce z papíru; kaširování; práce se sádrou; asambláž - vytvářet fotografie, animace i počítačovou grafiku ke zvolenému tématu	MPV – INF – počítačová grafika, digitální technologie a jejich využití ve výtvarné tvorbě
Vizuálně obrazná vyjádření VV-9-1-03 VV-9-1-02	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace, reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	- využívat těchto zkušeností a schopností v oblasti prvků vizuálně obrazných vyjádření, výtvarných forem, metod a technik při vlastní tvůrčí činnosti tak, aby co nejpřesněji zobrazil objektivní realitu, svoje představy i podněty z fantazie a zachytil jevy a procesy v proměnách a vztazích - rozlišovat ilustraci textů, volnou malbu, grafiku, plastiku, comics, zdobné písmo, plakát, reklamu - vyzkoušet si ve vlastní praxi ilustrovat knihu nebo vytvořit grafiku nebo udělat animaci na PC nebo nakreslit velký plakát nebo natočit reklamu	ENV – při zobrazování skutečnosti vedeme žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, uměleckým osvojováním skutečnosti vytváříme u žáků pozitivní postoje ke skutečnosti, která nás obklopuje, i k životu samotnému jako k nejvyšší hodnotě; zařazujeme ekologická témata (eko-plakát, eventuálně ekofór pro celostátní soutěž apod.)

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Prostředky pro vyjádření a vytváření pocitů, nálad, afektu, postojů a vztahů</p> <p>VV-9-1-04</p>	<p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů)</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Manipulace s objekty</p> <p>Akční tvar malby a kresby</p> <p>Uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn</p> <p>Výběr</p> <p>Uplatnění a interpretace</p>	<p>- výtvarně vyjadřovat nejen vizuální zkušenosti, ale též vjemy a dojmy získané ostatními smysly: akční a dynamická kresba, malba a grafika</p> <p>- vybírat, kombinovat a vytvářet prostředky pro vlastní osobité vyjádření, uplatňovat je a interpretovat: manipulace s objekty, uspořádání prostoru, výrazové prostředky tváře a pohybů těla</p> <p>- vnímat svoji výtvarnou činnost jako nonverbální způsob sdílení prožitků, postojů a myšlenek</p>	<p>MPV - HV - poslech hudebních nahrávek</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Prezentace výtvarné tvorby</p> <p>VV-9-1-08</p>	<p>Osobní postoj v komunikaci Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Prezentace ve veřejném prostoru Mediální prezentace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - být schopen zdůvodnit svůj výběr výtvarných prvků, forem, metod a technik, vysvětlit a obhájit výsledky své tvorby s ohledem na záměr a v diskusi ověřovat komunikační účinky použitého výběru; se stejným záměrem vyjadřovat a vysvětlovat svůj postoj k výtvarným pracím svých spolužáků - v diskusích nad pracemi vlastními i druhých trénovat adekvátní používání základních pojmů z oblasti výtvarného umění - nalézat vhodnou formu pro prezentaci výtvarných prací 	<p>VDO – rozvoj disciplinovanosti a sebekritiky, při týmových pracích je umožněno žákům podílet se na rozhodnutí celku s vědomím vlastní zodpovědnosti za svoje rozhodnutí a jeho důsledky, uvědomění si důležitosti dohodnutých pravidel a řádů pro fungování týmu, prohlubování empatie a aktivního naslouchání</p> <p>MED – uvědoměním si specifické „řeči“ výtvarné výchovy vedeme žáky ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce</p> <p>MUL – žáky motivujeme k tomu, aby si uvědomovali kulturní rozmanitost i vlastní identitu, tradice a hodnoty</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Interpretace výtvarného umění</p> <p>VV-9-1-06 VV-9-1-07</p>	<p>Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění Historické, sociální a kulturní souvislosti Baroko Rokoko Klasicismus Empír Romantismus Realismus Impresionismus Symbolismus Secese</p>	<p>- uplatňovat zkušenosti získané vlastní výtvarnou činností při interpretaci uměleckých vizuálně obrazných vyjádření - rozlišit a pojmenovat běžné druhy výtvarného umění: grafika (grafické listy, písmo, plakát); malba (figurální, krajinomalba, zátiší, abstrakce); plastika (reliéf, socha, objekt); architektura, umělecká fotografie atd. - vnímat záměr autora a jeho cílený výběr výtvarných prostředků - uvědomovat si vliv společenského a kulturního pozadí doby na tvorbu umělce i osobní, společenskou a kulturní podmíněnost svých hodnotových soudů a postojů k dílu</p>	<p>EGS – besedami o umění rozvíjíme schopnost srovnávat projev kultury v globálním kontextu, nacházet společné znaky i odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech</p>

9. ročník

<i>Téma</i>	<i>Učivo</i>	<i>Žák by (se/si) měl ...</i>	<i>průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky</i>
<p>Linie, barva, objekt – výrazové prostředky</p> <p>VV-9-1-01 VV-9-1-03</p>	<p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury</p>	<ul style="list-style-type: none"> - co nejvíce rozšířit škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření, s nimiž pracuje, uvědomovat si jejich specifika a výrazové možnosti, umět je vhodně vybrat a vytvářet - dbát na tvar a sílu linie kresby i na její vhodné umístění v ploše - uvažovat nad odstíny (valéry) barev, tvary jednotlivých barevných skvrn i nad jejich umístěním v ploše - využívat plastické i prostorové prostředky při tvorbě objektu 	<p>MPV – PRČ – manuální zručnost, dovednosti práce s různými nástroji, bezpečnost práce, vytrvalost apod.</p>
<p>Design</p> <p>VV-9-1-05 VV-9-1-07</p>	<p>Objekty Textilní tvorba Linoryt Plastiky Plastické práce z papíru Kašírování Sádrové skulptury</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokázat tyto prvky modifikovat a měnit jejich kvality - využívat různorodé výrazové prostředky povrchové úpravy 	<p>MPV – D – souvislost proměn výtvarného umění s historickými proměnami</p>
<p>Kompozice</p> <p>VV-9-1-04 VV-9-1-08</p>	<p>Vztahy a uspořádání prvků a uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, ve statickém i dynamickém vyjádření</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v průběhu vlastní tvorby, výtvarných experimentů a interpretací uměleckých děl pochopit vztahy mezi prvky vizuálně obrazného vyjádření a účinky jejich vzájemných kombinací a uspořádání - pochopit význam kompozice pro působivost díla, seznámit se s jejími zákonitostmi a výrazovými možnostmi - vysvětlit pojmy: harmonie, kontrast a rytmus ve vztahu k vizuálnímu umění (kresba, malba, koláž... ale též film, video-art ad.) 	<p>MPV – ČJ – písmo a jeho sdělná i estetická funkce; Z – naše životní prostředí (příroda, města...); VO – vztah k okolnímu světu, lidem a výsledkům jejich práce</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Výtvarné techniky VV-9-1-03	Kresba Malba Grafika (linoryt) Textilní tvorba Koláž Frotáž	- rozšířit znalosti o co nejširší škálu výtvarných technik a metod, jejich výrazových specifik a možností: kresba (tužkou, ručkovou, uhlím, tuší i fixací); malba (vodové barvy, krycí barvy, suchý a mastný pastel); kolorovaná kresba; grafika (linoryt); koláž a frotáž	MPV – M – krása a proměny architektury, perspektiva a její zákonitosti; HV – odlišnosti a specifika vyjádření objektivní skutečnosti, pocitů a dojmů – srovnání s VV
Techniky pro vytváření objemu VV-9-1-03	Kaširování Plastické práce z papíru Sádrové skulptury Asambláž Fotografie Počítačová grafika	- být schopen vybrat a použít v elementární podobě následující techniky pro získání osobitých výsledků: plastické práce z papíru; kaširování; práce se sádrovou; asambláž - vytvářet fotografie, animace i počítačovou grafiku ke zvolenému tématu	MPV – INF – počítačová grafika, digitální technologie a jejich využití ve výtvarné tvorbě
Vizuálně obrazná vyjádření VV-9-1-03 VV-9-1-02	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace, reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	- využívat těchto zkušeností a schopností v oblasti prvků vizuálně obrazných vyjádření, výtvarných forem, metod a technik při vlastní tvůrčí činnosti tak, aby co nejpřesněji zobrazil objektivní realitu, svoje představy i podněty z fantazie a zachytil jevy a procesy v proměnách a vztazích - rozlišovat ilustraci textů, volnou malbu, grafiku, plastiku, comics, zdobné písmo, plakát, reklamu - vyzkoušet si ve vlastní praxi ilustrovat knihu nebo vytvořit grafiku nebo udělat animaci na PC nebo nakreslit velký plakát nebo natočit reklamu	ENV – při zobrazování skutečnosti vedeme žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, uměleckým osvojováním skutečnosti vytváříme u žáků pozitivní postoje ke skutečnosti, která nás obklopuje, i k životu samotnému jako k nejvyšší hodnotě; zařazujeme ekologická témata (eko-plakát, eventuálně ekofór pro celostátní soutěž apod.)

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Prostředky pro vyjádření a vytváření pocitů, nálad, afektu, postojů a vztahů</p> <p>VV-9-1-04</p>	<p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů)</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Manipulace s objekty</p> <p>Akční tvar malby a kresby</p> <p>Uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn</p> <p>Výběr</p> <p>Uplatnění a interpretace</p>	<p>- výtvarně vyjadřovat nejen vizuální zkušenosti, ale též vjemy a dojmy získané ostatními smysly: akční a dynamická kresba, malba a grafika</p> <p>- vybírat, kombinovat a vytvářet prostředky pro vlastní osobité vyjádření, uplatňovat je a interpretovat: manipulace s objekty, uspořádání prostoru, výrazové prostředky tváře a pohybů těla</p> <p>- vnímat svoji výtvarnou činnost jako nonverbální způsob sdílení prožitků, postojů a myšlenek</p>	<p>MPV - HV - poslech hudebních nahrávek</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Prezentace výtvarné tvorby</p> <p>VV-9-1-08</p>	<p>Osobní postoj v komunikaci Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Prezentace ve veřejném prostoru Mediální prezentace</p>	<p>- být schopen zdůvodnit svůj výběr výtvarných prvků, forem, metod a technik, vysvětlit a obhájit výsledky své tvorby s ohledem na záměr a v diskusi ověřovat komunikační účinky použitého výběru; se stejným záměrem vyjadřovat a vysvětlovat svůj postoj k výtvarným pracím svých spolužáků</p> <p>- v diskusích nad pracemi vlastními i druhých trénovat adekvátní používání základních pojmů z oblasti výtvarného umění</p> <p>- nalézat vhodnou formu pro prezentaci výtvarných prací</p>	<p>VDO – rozvoj disciplinovanosti a sebekritiky, při týmových pracích je umožněno žákům podílet se na rozhodnutí celku s vědomím vlastní zodpovědnosti za svoje rozhodnutí a jeho důsledky, uvědomění si důležitosti dohodnutých pravidel a řádů pro fungování týmu, prohlubování empatie a aktivního naslouchání</p> <p>MED – uvědoměním si specifické „řeči“ výtvarné výchovy vedeme žáky ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce</p> <p>MUL – žáky motivujeme k tomu, aby si uvědomovali kulturní rozmanitost i vlastní identitu, tradice a hodnoty</p>
<p>Interpretace výtvarného umění</p> <p>VV-9-1-06 VV-9-1-07</p>	<p>Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění</p> <p>Historické, sociální a kulturní souvislosti</p> <p>Moderna</p> <p>Postmoderna</p> <p>Současné umění</p>	<p>- uplatňovat zkušenosti získané vlastní výtvarnou činností při interpretaci uměleckých vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- rozlišit a pojmenovat běžné druhy výtvarného umění: grafika (grafické listy, písmo, plakát); malba (figurální, krajinomalba, zátiší, abstrakce); plastika (reliéf, socha, objekt); architektura, umělecká fotografie atd.</p> <p>- vnímat záměr autora a jeho cílený výběr výtvarných prostředků</p> <p>- uvědomovat si vliv společenského a kulturního pozadí doby na tvorbu umělce i osobní, společenskou a kulturní podmíněnost svých hodnotových soudů a postojů k dílu</p>	<p>EGS – besedami o umění rozvíjíme schopnost srovnávat projevy kultury v globálním kontextu, nacházet společné znaky i odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech</p>